

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

РЪКОВОДСТВО

с информация относно биологичното/конвенционалното земеделие,
необходима за работа, живеене и бизнес в зоната Долж - Плевен

Това Ръководство е желателно да се превърне в практически инструмент за лицата, които търсят работа, или за предприемачите, които са заинтересовани да открият/развиват бизнес в областта на биологичното/конвенционалното земеделие в зоната Долж - Плевен.

BIO VIRT INC

Interreg

www.interregrobj.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

СЪДЪРЖАНИЕ

Пореден №	Наименование на главата	Страница
1.	Зона Долж - Плевен	3
2.	Относитими институции за национални и местни политики с цел прилагане на биологично земеделие	5
3.	Социално-икономически данни за региона Долж - Плевен	7
4.	Относитими институции по отношение на заетостта	8
5.	Трудови възнаграждения, данъци и социални осигуровки, нива на заплащане	11
6.	Разноски за откриване на фирма в България	16
7.	Разноски за откриване на фирма в Румъния	17
8.	Земи на разположение за промишлени и земеделски инвестиции	19
9.	Сертифициране на биологични продукти	20
10.	Популяризиране и продажба на биологични земеделски и хранителни продукти	22
11.	Източници на финансиране и консултация в областта на биологичното земеделие	25
12.	Бизнес идеи в областта на биологичното земеделие	31

BIO VIRT INC

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

1. Зона Долж - Плевен

Като държава-членка, Румъния, чрез съседството с България на юг, е бенефициент по Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния - България. Програмата подкрепя развитието на допустимите гранични региони при разрешаването на подобни проблеми за развитие, чрез сътрудничество и насърчаване на общи решения между двете държави-членки. Тази програма покрива три региона за развитие: Югозападен регион Олтения чрез окръзите Мехединци, Долж, Олт, Южен регион - Мунтения чрез окръзите Телеорман, Гюржево, Кълъраш и Югоизточен регион чрез окръг Констанца. От българската държава са допустими девет области (Видин, Враца, Монтана, Плевен, Велико Търново, Русе, Силистра, Добрич и Разград).

Програмата "Interreg VA Romania - Bulgaria" е финансирана от ЕС, чрез Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР). Целта на програмата е да се развива граничната зона между двете държави чрез финансиране на някои съвместни проекти.

Румънското движение за качество (MRC) е възложител на проекта "BIOVIRTINC - Cross Border virtual incubator for promoting employment on bio agriculture, bio products processing and connected services" в рамките на Програмата „Interreg VA Romania - Bulgaria“.

Целта на проекта е да се насърчава интеграцията на трансграничния регион Долж - Плевен по отношение на заетостта, трудовата мобилност, развитието на бизнеса в областта на биологичното земеделие, преработката на биологични продукти и свързаните с тях услуги.

Окръг Долж

Окръг Долж е един от петте съставни окръга на Олтения, разположен в най-плодородния и плодотворен регион на Дунавската равнина и Олтения, като окръжният град е в Община Крайова, който е историческата столица на Олтения. Окръг Долж се нарежда на седмо място сред административно-териториалните единици на Румъния по отношение на общата площ от 7.414

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

km², като представлява 3,1% от повърхността на страната. Окръг Долж граничи на юг с река Дунав по дължина около 150 км, като това е най-дългото разстояние, което преминава основната плавателна река на Европа на окръжно ниво. Също така, окръг Долж се пресича от север на юг от един от най-големите притоци на река Дунав, река Жиу.

Административно, окръг Долж е съставен от три големи населени места, община Крайова - окръжен град, Калафат, Бъилещ и четири (4) града: Сегарча, Филиаш, Бекет и Дъбулени и 104 селски общини.

Окръг Долж се счита за равнинен окръг, като се отличава с най-голямата пясъчна площ в страната (на юг). Голяма част от южната зона на окръга е покрита с плодородни почви и растителност. При тези условия, окръг Долж притежава 4% от земеделската площ на Румъния, като заема второ място на национално ниво.

Основните клонове на икономиката на окръг Долж са металургията, машинното инженерство, енергийната промишленост, нефта, хранителната промишленост, текстилната промишленост и земеделието. На окръжно ниво в сравнение с промишленото представяне, земеделието е слабо представено. Над 60% от земеделската продукция се осигурява от частни ферми. Една от причините за относително ниската производителност и за качеството на земеделската продукция, на територията на окръг Долж, е бедността на населението в селските райони. Въпреки това, през 2016 година, обработената земя с основните култури, в частния сектор, е била 489.390 ха, от които 314.526 ха, индивидуални земеделски стопанства.

Окръг Плевен

Плевен е разположен в северна България, като естествените граници на зоната са, на север до река Дунав, на изток Велико Търново, Ловеч на юг и на запад територията на областта на границата с Враца. Общата площ на територията е 4.653 km² (3,9% от територията на страната). Релефът на окръг Плевен е прост и хълмист.

РУМЪНИЯ - БЪЛГАРИЯ

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Плевенският регион се характеризира с умерен континентален климат. Хидрографската мрежа, в окръг Плевен, е представена от долното течение на реките Искър, Вит и Осъм. Административният център на областта е град Плевен. На територията на област Плевен съществуват градски общини като: Белене, Дъбник, Искър, Левски, Никопол и Плевен. През територията на окръг Плевен преминават важни участъци от националната пътна и железопътна инфраструктура. В Плевен съществува възможност за изграждане на някои трансгранични мрежи в Дунавските региони, по българското крайбрежие (72 км), където има 4 малки речни пристанища.

Градската структура на зоната включва няколко населени места от категорията на малките и средните градове и един град - Плевен. Агломерационната зона с национално значение е град Плевен. Най-близките поселища са градовете на региона, Дъбник, Славяново и околните села.

Първичният сектор на икономиката на Плевенския регион включва земеделието и горското стопанство. Земеделието е начина на съществуване на по-голямата част от населението край Плевен, което дефинира силно влияние върху техния аспект. По-голямата част от обработваемата земя се управлява от регистрирани кооперативни земеделски стопанства, физически лица и други административни единици.

Климатичните промени, намаляването на биологичното разнообразие, увреждането на почвата, опустиняването на почвата, намаляването на водните ресурси - всичко това засяга все повече нашия живот, а някои от тях са повлиявани, пряко или непряко от човешкия фактор.

Биологичното земеделие представлява сектор, който е експлоатиран в двата окръга, но който може да се подобри чрез прилагане на конкурентен мениджмънт.

2. Относими институции за национални и местни политики с цел прилагане на биологично земеделие

Румъния

Министерство на земеделието и развитието на селските райони

Адрес: бул. „Карол I” № 2-4, Букурещ

Телефон: +(40) 21 307 8588

Интернет страница: <http://www.madr.ro/>

Земеделска дирекция Долж

Адрес: ул. „Ион Майореску” № 4, гр. Крайова, окръг Долж

Телефон: +(40) 251.411.037

Интернет страница: <https://directiaagricoladolj.ro/prezentare.html>

Агенция за плащания и интервенции в областта на земеделието

Адрес: бул. „Карол I” № 17, сектор 2, Букурещ

Interreg
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

www.interregrob.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Телефон: +(40) 21.305.48.15

Интернет страница: <http://www.apia.org.ro/ro/>

България

Министерство на земеделието и горите

Адрес: София 1040, бул. „Христо Ботев” № 55, България

Телефон: +359 2 985 11 226

Интернет страница: www.mzgar.government.bg

Разплащателна агенция (State Fund for Agriculture)

Адрес: бул. „Цар Борис III” № 136, 1618 София, България

Телефон: +359 2 818 7204

Интернет страница: www.dfz.bg

Отноними институции за развиване на бизнеса

МИНИСТЕРСТВО НА БИЗНЕС СРЕДАТА, ТЪРГОВИЯТА И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВОТО

Адрес: ул. „Каля Викторией” № 152, Букурещ

Телефон: +(40) 21 40 10 568

Интернет страница: www.imm.gov.ro/

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА НА РУМЪНИЯ (ТППР)

Адрес: Бизнес център ТППР, бул. „Октавиан Гога” № 2, Букурещ

Телефон: 021.319.00.93

Факс: 021.319.01.56

Интернет страница: ccir@ccir.ro

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИАТИЯ

Адрес: Площад „Света Неделя” № 1, 1000 София, България

Телефон: 359-2-9329216, 9805069

Факс: 359-2-9805869

Електронна поща: office@sme.government.bg

Интернет страница: www.sme.government.bg

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Адрес: ул. „Искър” № 9, 1058 София, България

Телефон: 359-2-9872631

Факс: 359-2-9873209

Електронна поща: bcci@bcci.bg

Интернет страница: www.bcci.bg

ДВУСТРАННА ТЪРГОВСКА КАМАРА БЪЛГАРИЯ - РУМЪНИЯ

Адрес: София 1000, ул. „Триадица” № 6, етаж 3

Мобилен: +359 888 256 123

Офис в Румъния, Букурещ 7000, ул. „Аркулуй” № 21, етаж 3

Interreg
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Мобилен: +40722 373 368

Електронна поща: info@bccbr.com

Интернет страница: www.bccbr.com

3. Социално-икономически данни за региона Долж - Плевен

Трансграничният регион Румъния - България е представен като територия с проблеми от гледна точка на икономическите показатели, тоест се характеризира с нисък БВП, под средното ниво за двете страни (с изключение на Констанца) и със сериозни тенденции за намаляване на броя на населението, но и неговото остаряване.

Долж

БВП на глава от населението (за 2015 година): 6.512 евро

Коефициент на заетост: 58,5%

Процент на безработица: 9,8%

Основни икономически сектори: търговия и ремонти, транспорт и логистика, информационни и комуникационни технологии, частни медицински услуги

Плевен

БВП на глава от населението (за 2015 година): 7.039 лева (3.599 евро)

Коефициент на заетост: 59,5%

Процент на безработица: 10,3%

Основни икономически сектори: Туризъм, „Производство на храни, напитки и тютюневи изделия” и „Производство на текстилни изделия”. Нито един от двата окръга няма БВП на глава от населението, който да надвишава средното ниво за страната.

Окръзите Долж и Плевен предлагат относително ниски разходи за труд в сравнение със средната стойност за България и Румъния.

Според проучване на Българската агенция за инвестиции, България и Румъния заемат водещи позиции в класирането за най-евтината работна сила в ЕИО, измерена в средни заплати.

Допълнително предимство при създаването на данъчната политика в двете страни, Румъния и България предлагат едни от най-ниските ставки за данък печалба.

Настоящи и бъдещи перспективи за пазара на труда

Икономиките на България и Румъния се характеризират със значителни регионални и структурни диспропорции, които пораждаат трудова мобилност не само в страната, а и в чужбина. На ниво трансгранични области и окръзи, пазарът на труда, в множество случаи, има вече изчерпан потенциал. Съгласно коментарите на представителите на бизнес средата, безработицата

Interreg

www.interregrobgu.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

практически не съществува. Нуждата от квалифицирана работна ръка се усеща на всички нива, от общи работници, инженери, шофьори до ръководни кадри.

За периода 2019 - 2028 г., се очаква броят на активното население в трудоспособна възраст да спадне до 9,2%. За целия анализиран период между 2013 и 2028 година, прогнозите показват спад от 15,5%. Същевременно, търсенето на труд за периода 2019 - 2028 г. се очаква да спадне само с 4%. Най-голямо увеличение на заетостта се очаква в следните икономически дейности:

- Транзакции с недвижими имоти (49%);
- Здравеопазване и социална работа (10%);
- Образование (8%).

Тенденцията за работни места, на всички нива, които изискват усилено прилагане на нерутинни умения, ще продължи и ще има голямо намаляване на броя на традиционните работни места, свързани с физическа сила или рутинна работа.

Предвижда се, че до 2020 година лицата с най-малко средно ниво на квалификация ще представляват над 80% от работната сила в Европа.

Явно, като се вземат предвид горепосочените оценки за сериозен растеж, очакван от новооткрити работни места в Европа, за компаниите в България и Румъния и, в този случай, за тези в трансграничния регион, ще става все по-трудно да идентифицират и мотивират квалифицираните лица.

В контекста на хроничния недостиг на персонал, в множество сектори трансграничната трудова мобилност може да бъде част от решението. Значителна бариера, с която се сблъсква трудовата мобилност и която е трудна за преодоляване, е езиковата бариера.

Трябва да споменем, че трудовата мобилност на българите към Румъния и обратно, в настоящия момент, е насочена предимно към фирмите с българско (съответно румънско) участие или е в границите на конкретен проект, за определен период (сезонна работа или в областта на строителството и до завършване на определен обект).

4. Относими институции по отношение на заетостта

Румъния

На национално ниво:

Министерство на труда и социалната справедливост - следи за изпълнението на правителствената политика на пазара на труда

Адрес: ул. „Дем. И. Добреску” № 2-4, сектор 1, Букурещ

Телефон: +40 213 158 556

Електронна поща: relatiicupublicul@mmuncii.gov.ro;

Interreg
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Интернет страница: <http://www.mmuncii.ro>

Национална агенция по заетостта (НАЗ) - това е основната институция в Румъния, която предлага специални услуги по заетостта. Тя се занимава с институционализирането на социалния диалог в областта на заетостта и обучението, прилагането на стратегии за заетост и обучение и предприема мерки за социална защита на лицата, които не работят.

Адрес: ул. „Аваланшей” № 20-22, сектор 4, Букурещ, пощенски код 040305

Телефон: +40 213 039 857

Електронна поща: anofm@anofm.ro

Интернет страница: <http://www.anofm.ro/>

На регионално ниво:

Регионална служба за наемане на работа - Долж

Адрес: окръг Долж, гр. Крайова, ул. „Еуджениу Карада” № 13А, Крайова

Телефон: +40 251 306 099

Електронна поща: ajofm@dj.anofm.ro

Интернет страница: <http://www.dolj.anofm.ro/>

България

На национално ниво:

Министерството на труда и социалната политика - провежда държавна политика в областта на пазара на труда, защитата на националния пазар на труда, обучението на работната сила и интеграцията на групите в неравностойно положение на пазара на труда.

Адрес: София 1051, ул. „Триадица” № 2

Телефон: +359 2 8119 443

Факс: +359 2 988 44 05

Електронна поща: mlsp@mlsp.government.bg

Интернет страница: <https://www.mlsp.government.bg>

Агенцията по заетостта е изпълнителната агенция към министъра на социалната политика за осъществяване на държавната политика и насърчаване на заетостта. Част от функциите на агенцията са: регистрация на свободните работни места и на лицата търсещи работа, услуги за посредничество при наемане на работа, внедряване на проекти и програми за заетост, професионална квалификация и др.

Адрес: София 1000, бул. „Дондуков” № 3

Телефон: +359 2 980 87 19

Факс: +359 2 986 78 02

Електронна поща: az@az.government.bg

Интернет страница: <https://www.az.government.bg>

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Изпълнителната агенция „Главна инспекция по труда“ контролира спазването на трудовото законодателство, упражнява специализиран контрол върху спазването на Закона за здравословни и безопасни условия на труд и на Закона за насърчване на заетостта, предоставя техническа консултация и информация на работодателите и служителите по отношение на най-ефективните методи за спазване на трудовото законодателство.

Адрес: София 1000, бул. „Дондуков“ № 3

Телефон: +359 700 17 670

Електронна поща: delovodstvo@gli.government.bg

Интернет страница: <http://www.gli.government.bg>

На регионално ниво:

Дирекции „Регионални служби по заетостта“ - част от структурата на Агенцията по заетостта. Координират, подкрепят и прилагат политиката по заетостта на регионално ниво.

Ловеч (Ловеч, Велико Търново, Габрово, Плевен)

Телефон: +359 68 603 162

Електронна поща: drsz.lovech@mbox.contact.bg

Дирекции „Бюро по труда“ - териториални звена на Агенцията по заетостта на местно ниво, които предоставят директни услуги по заетостта, осъществяват пряк контакт между служителя и работодателя, регистрират безработните и др.

Плевен

Адрес: Плевен 5800, ул. „Александър Стамболийски“ № 1

Телефон: +359 64 801 762; +359 64 801 813

Електронна поща: dbt.pleven@mbox.contact.bg

Велико Търново

Адрес: Велико Търново 5000, ул. „Христо Ботев“ № 82

Телефон: +359 62 610 261; +359 62 610 244

Електронна поща: bt-vturnovo@mbox.contact.bg

EURES - Европейски портал за професионална мобилност

EURES действа като мрежа за сътрудничество между Европейската комисия, обществените служби по заетост (ОСЗ) в страните от Европейското икономическо пространство (28-те страни-членки на Европейския Съюз, Норвегия, Исландия и Лихтенщайн) и Конфедерацията Швейцария. Предоставя на разположение информация, консултация и наемане на работа в полза на работниците и работодателите, както и на всеки един гражданин на Съюза, който желае да се възползва от принципа на свободно движение на работната ръка.

Мрежата EURES, създадена през 1993 г., подпомага мобилността на Европейските пазари на труда чрез оказване на необходимото съдействие на лицата, които търсят работа в чужбина, на работодателите, които желаят да

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

наемат работници от чужбина; на лицата, които търсят работа и на работодателите в регионите на държавната граница.

Услугите на EURES за граждани и работодатели се изразяват в предоставяне на разположение на:

- информация от базите данни, публикувани в EURES портала (European job mobility portal);
- информация и консултация, предлагани от над 900 съветници на EURES от всички страни-членки на EURES.

Порталът EURES предлага:

- информация за свободните работни места, заявени чрез националните и обществените служби по заетостта в страните-членки на EURES;
- възможност за публикуване на професионално CV от страна на търсещите работа лица в съответната база данни на портала; тази база данни е достъпна за регистрираните в портала работодатели, които се интересуват от мотивирани търсещи работа лица от други страни от ЕС/ЕИП;
- информация за условията за живот и работа в страните от ЕС/ЕИП;
- информация за пазарите на труда в страните от ЕС/ЕИП;
- информация за ограниченията в свободното движение на работната сила, въведени от старите страни-членки на EURES по отношение на новоприетите страни в ЕС;
- информация за възможностите за образование и професионално обучение в ЕС.

EURES съветници

България

Гергана Спасова

Мобилен: +359 879005812

Електронна поща: gergana.spasova@az.government.bg

Езици за контакт: български (bg), английски (en)

Долж

Симона Палку (Simona Palcu)

Телефон: +40 251 306 100

Електронна поща: dj_eures@dj.anofm.ro

Езици за контакт: английски (en), румънски (ro)

5. Трудови възнаграждения, данъци и социални осигуровки, нива на заплащане

Една от задължителните разпоредби за сключване на трудовия договор, по отношение на която страните трябва да са постигнали

Interreg
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

споразумение, е определянето на заплатата. В България, съгласно чл. 247 от Кодекса на труда, размерът на трудовото възнаграждение се определя:

- според времетраенето на работата;
- според изработеното.

В България възнагражденията, предоставени в така наречените граждански договори или договори за извършване на определени услуги или труд, се определят на принципа на свободното договаряне. Възможно е в сумата, която е посочена в договора, да са включени всички данъци и такси (включително платими от работодателя), но повечето пъти се посочва брутна сума, от която се приспадат само разходите, платими от страна на изпълнителя.

Осигурителният доход е месечният доход, въз основа на който се изчисляват и плащат осигурителните вноски.

Размерът на осигурителните вноски и съотношението, в което се разпределят между служителя и работодателя, се определя ежегодно в Кодекса за социално осигуряване. Според законодателството, съотношението е 60% за сметка на работодателя и 40% за сметка на служителя.

Разпределението на осигурителните вноски в фондовете на държавните обществени осигуровки (ДОО) зависи от категорията на труда и от два хронологични периода - първият период за родените преди 1960 г., а вторият - за родените след 1960 г.

Размерът на здравноосигурителните вноски се определя ежегодно чрез Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса. За 2017 г. размерът на тази вноска е 8% и е в съотношение 60/40.

Проценти за разпределение на осигурителните вноски:

Лице, родено след 01.01.1960 г.:

Лице, родено преди 31.12.1959 г.:

Вид осигурителна вноска	%	За сметка на работодателя (60%)	За сметка на служителя (40%)
Фонд „Пенсии“	14,80%	8,22%	6,58%
Фонд „Общо заболяване и майчинство“	3,50%	2,10%	1,40%
Фонд „Безработица“	1,00%	0,60%	0,40%
Фонд „Допълнително задължително пенсионно осигуряване“ (ДЗПО)	5,00%	2,80%	2,20%
Фонд „Здравно осигуряване“	8,00%	4,80%	3,20%
Фонд „Трудова злополука и професионална болест“	В зависимост от икономическата дейност, но не повече от 1,1%	Да	Не се дължи от служителя/ работника

Вид осигурителна вноска	%	За сметка на работодателя (60%)	За сметка на служителя (40%)
Фонд „Пенсии“	18,80%	10,46%	8,34%
Фонд „Общо заболяване и майчинство“	3,50%	2,10%	1,40%
Фонд „Безработица“	1,00%	0,60%	0,40%
Фонд „Допълнително задължително пенсионно осигуряване“ (ДЗПО)	-	-	-
Фонд „Здравно осигуряване“	8,00%	4,80%	3,20%
Фонд „Трудова злополука и професионална болест“	В зависимост от икономическата дейност, но не повече от 1,1%	Да	Не се дължи от служителя/ работника

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Работодателят е задължен да плаща, от свое име, всички дължими социални и здравноосигурителни вноски.

В България приходите на физическите лица се облагат с единна ставка в размер на 10% (данък общ доход). Тази ставка е валидна не само за възнагражденията, които са платени по трудови договори, но и за хонорарите, които са платени по граждански договор, приходите от свободни професии, на земеделските производители, художниците и преводачите.

Налоговото плащане на осигуровки по граждански договори (ГД) и за лицата, които извършват свободни професии съгласно Кодекса за социално осигуряване; в случая с гражданските договори трябва да се внасят само вноските за пенсионния фонд, здравните осигуровки и универсалния пенсионен фонд. Изпълнителите по гражданските договори не могат да ползват отпуск по болест, годишен отпуск и обезщетения. Но те са осигурени за инвалидност, общо заболяване, старост и смърт /чл. 4, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване и чл. 40, ал. 1, т. 3 от Закона за здравното осигуряване/. Всички осигуровки ще се внасят от работодателя.

В България съществуват и категория лица, наречени лица, които упражняват свободни професии. Те са собственици на фирми, публични нотариуси, адвокати, експерт счетоводители; лицензирани оценители, експерти към съдебните инстанции и прокуратурите; медицински специалисти, застрахователни агенти, занаятчии, регистрирани земеделци и др., които не упражняват трудова дейност въз основа на друг вид договор.

Задължението за осигуряване, което се полага на лицата, които упражняват свободни професии, възниква от деня на започване или възобновяване на трудовата дейност и продължава до нейното прекъсване или приключване. Те са осигурени, задължително, за случаи на инвалидност поради общо заболяване, старост и смърт (Фонд „Пенсии“). По своя преценка, те могат да плащат вноски и за общо заболяване и майчинство.

Лицата, които упражняват свободни професии, трябва да заплащат авансово 10% данък, както и да попълват и подават годишни данъчни декларации.

Максималния размер на осигурителния доход за 2018 година е 2.600 лева. Това означава, че дори ако е определена по-висока брутна заплата, осигурителните и здравноосигурителните вноски ще се плащат само върху сумата от 2.600 лева, и за всичко, което надхвърля съответната сума, ще се дължи само 10% данък върху дохода.

Понастоящем минималната месечна заплата за България е в размер на 510 лева (260,76 евро), определена за 8-часов работен ден, съгласно Правителствено решение № 316/2017, което е влязло в сила от 01.01.2018 г. Най-ниската нетна заплата, тоест след приспадане на данъци, такси и осигурителни вноски, е 395,75 лева (202,34 евро).

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

В Румъния размерът на осигурителните вноски се изчислява, обикновено, спрямо всички възнаграждения, получени по време на календарния месец.

От 1 януари 2018 г. влизат в сила изменения в Данъчния кодекс относно социалноосигурителните вноски, като те следва да бъдат прехвърлени към служителите. Да се вземе предвид факта, че от сегашните осигурителни вноски платени понастоящем от служителя и работодателя ще останат само три, тоест социалноосигурителната вноска, здравноосигурителната вноска и нововъведената осигурителна вноска за работа. От 2018 година само работодателят ще изчислява, удържа и плаща социалноосигурителните вноски. Служителите няма да имат никакви задължения във връзка с това.

Задължителни вноски:

- пенсионна вноска за нормални трудови условия, с дял 25%, която ще бъде изцяло за сметка на служителя;
- здравна вноска, с дял 10%, която ще бъде изцяло за сметка на служителя;
- осигурителна вноска за труд, с дял 2,25%, която ще бъде изцяло за сметка на работодателя.

По отношение на осигурителната вноска за труд (ОВТ), тя ще включва другите четири социалноосигурителни вноски, които съществуват в настоящия момент. По-конкретно, осигурителната вноска за труд ще бъде съставена от настоящите вноски за безработица, отпуск по болест, професионални рискове и трудови вземания. Събраните пари от осигурителната вноска за труд (2,25%) ще бъдат разделени по следния начин:

- 15% ще отидат към Гаранционния фонд за плащане на трудови вземания;
- 20% ще отидат към бюджета за безработица;
- 5% ще отидат към Осигурителната система за трудови злополуки и професионална болест;
- 40% ще отидат към Единния национален фонд за здравни осигуровки с цел плащане на отпуск по болест;
- 20% към държавния бюджет, в отделна сметка.

Законодателство относно работната сила, заетостта и трудовата мобилност в Румъния и България

Румъния КОДЕКС НА ТРУДА

Урежда правилата за наемане на работа и отношенията между служителя и работодателя, съответно румънските служители, които работят с трудов договор в Румъния или в чужбина, румънските работодатели, както и служителите чуждестранни граждани, които работят за румънски работодател в Румъния.

http://www.avocat-dreptul-muncii.eu/codul_muncii_2018.php

Interreg
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

ДАНЪЧЕН КОДЕКС

Този кодекс урежда правната рамка на задължителните данъци, такси и социални осигуровки, които представляват приходи към държавния бюджет, местните бюджети, бюджета на държавното обществено осигуряване, бюджета на Единния национален фонд за здравно осигуряване, бюджета за осигуряване при безработица и гаранционния фонд за плащане на трудови вземания, т.е. уточнения за данъкоплатците, които трябва да плащат тези данъци, такси и социални осигуровки, но и тяхното изчисление и плащане; описва процедурата за изменение на тези такси, данъци и социални осигуровки.

https://static.anaf.ro/static/10/Anaf/legislatie/Cod_fiscal_norme_03042018.htm

ЗАКОН № 76/2002 ЗА ЗАСТРАХОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА ЗА БЕЗРАБОТИЦА И СТИМУЛИРАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

В Румъния се гарантира на всички правото на свободен избор на собствена професия и работно място, както и правото на обезпечения в случай на безработица. Разпоредбите на този закон уреждат мерките за прилагане на разработените стратегии и политики с цел защита на лицата, които са изложени на риск от безработица, осигуряването на висока степен на заетост и приспособяването на работната сила към изискванията на пазара на труда.

<http://www.anofm.ro/legea-nr-762002>

ЗАКОН № 319/2006 ЗА БЕЗОПАСНОСТ И ЗДРАВЕ ПРИ РАБОТА

Този закон има за цел да определи някои мерки за насърчаване на подобрението на безопасните и здравословни условия на труд за служителите. Законът определя общите принципи за предотвратяване на професионалните рискове, защита на здравето и безопасността, отстраняване на рисковите фактори и трудовите злополуки, информация, консултация, балансирано участие съгласно законодателството, обучение на служителите и техните представители, както и общите насоки за прилагане на тези принципи.

<https://www.inspectiamuncii.ro/-/legislatie-s-1>

Закон № 106/2017 относно някои мерки за подобряване на упражняването на територията на Румъния на правата, които са предоставени в контекста на свободното движение на работници в рамките на Европейския съюз

<https://lege5.ro/Gratuit/ge3dcmzzy2a/legea-nr-106-2017-privind-unele-masuripentru-imbunatatirea-exercitarii-pe-teritoriul-romaniei-a-drepturilor-conferite-incontextul-liberei-circulatii-a-lucratorilor-in-cadrul-uniunii-europene>

България

ЗАКОН ЗА ТРУДОВАТА МИГРАЦИЯ И МОБИЛНОСТ

Този закон урежда достъпа до пазара на труда на работници - граждани на трети държави, включително извършването на дейност на свободна практика. Принципът е, че достъпът на тези лица до българския пазар на труда е доста ограничен, но в някои области са внедрени улеснения. По-конкретно, Законът

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

за трудовата миграция и мобилност предоставя списък на професиите, при които има недостиг на висококвалифициран персонал, като са включени в тях ключови специалисти за бизнес средата - като разработчици на софтуер, програмисти на приложения и др. Списъкът е одобрен от министъра на труда и социалната политика.

<http://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2136803084>

МЕТОДОЛОГИЧНИ НОРМИ ЗА ПРИЛАГАНЕ НА ЗАКОНА ЗА МИГРАЦИЯТА И ТРУДОВАТА МОБИЛНОСТ

<http://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/2136910623>

ЗАКОН ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА ЗАЕТОСТТА

Този закон урежда обществените отношения при насърчаването и запазването на заетостта, професионалното ориентиране и постоянното обучение на възрастни, както и посредничеството за целите на информирането и наемането на работа в Република България и в други държави-членки на ЕС.

<http://lex.bg/laws/ldoc/-12262909>

НАРЕДБА ЗА УСЛОВИЯТА И РЕДА ЗА ИЗДАВАНЕ, ОТКАЗ И ОТНЕМАНЕ НА РАЗРЕШЕНИЯ ЗА РАБОТА НА СЛУЖИТЕЛИ ЧУЖДЕНЦИ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С тази Наредба се уреждат: условията и реда за издаване, удължаване, отказ и отнемане на разрешения за работа на служители чужди граждани в Република България; случаите на освобождаване от издаването на разрешения за работа на чужденци в Република България; допустимата обща продължителност на заетостта.

<http://www.lex.bg/bg/laws/ldoc/-548909054>

6. Разноски за откриване на фирма в България

Важно е да се знае, че, веднага след откриването, нито една фирма не е регистрирана по ЗДДС, но ако фирмата надвиши оборота от 50.000 лева за една година, тя автоматично се регистрира от Данъчната служба в новата категория за плащане, като собствениците на фирмата са тези, които имат задължението да изготвят документацията и процедурите за регистрация по ЗДДС, заедно с отделна такса от 150 евро.

- Запазване на името на фирмата на национално ниво - 40 лева и още 4 лева банкова комисионна.
- Такса за регистрация в Търговския регистър - 110 лева и още 4 лева банкова комисиона.
- Нотариални такси за образци от подписа. Нотариалните такси са 10 лева за всеки управител. В случай на ЕООД, когато едноличният съдружник е и управител, нотариалните такси ще бъдат 10 лева.

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- Банкова комисионна за откриване на сметката за дружествен капитал - 20 лева.
- Удостоверение за актуално състояние, получено непосредствено след откриване - 10 лева.
- Изработка на печат струва 30 лева или 15 евро.
- Минимален капитал 1 евро

Ставката за данък печалба, който се дължи от една фирма, е 10%, а ставката за данък върху дивидентите е 5%, а за свободните професии е 15%. Информация за други данъци, платими в България, може да намерите на интернет страницата на Националната агенция за приходите: <http://portal.nap.bg/en/page?id=507>

Фирмите не са длъжни да подават тримесечни данъчни декларации, а само годишна данъчна декларация за корпоративния данък, за която крайният срок е 31 март на следващата година. Видовете дружества, които могат да бъдат учредени от чуждестранни инвеститори, са подобни на бизнес дружествата, включени в Търговски закон на Румъния (търговския кодекс).

7. Разноски за откриване на фирма в Румъния

Важно е да се знае, че в Румъния минималният капитал за откриване на една фирма е 200 румънски леи, като останалите разходи ще варират в зависимост от броя на съдружниците и/или формата на регистрация, като:

- Дружество с ограничена отговорност (ООД) - Подходящо е за всеки предприемач с желание за проспериращ бизнес (такса Национална служба на търговския регистър 122 леи плюс нотариални такси за образец на подписа между 50,00 и 80,00 леи);
- Дружество с ограничена отговорност - Дебютант (ООД-Д) - Подходящо е за тези, които откриват за първи път фирма. Държавата предоставя данъчни облекчения и достъп до правителствени фондове;
- Оторизирано физическо лице (ОФЛ) или Индивидуално предприятие (ИП) - За ОФЛ и ИП трябва задължително да имате квалификация (диплома, свидетелство, сертификат) за дейността, която желаете да развivate. Внимание, ако се иска откриване на магазин за хранителни стоки, освен квалификация, трябва и курс по хигиена;
- Кооперативно дружество от I-ва степен и II-ра степен - Представява автономна асоциация на физически и/или юридически лица, в зависимост от случая, учредена въз основа на изразеното от тях свободно съгласие, с цел насърчаване на икономическите, социалните и културните интереси на членовете на кооперацията, като се притежава съвместно и се контролира демократично от своите членове, в съответствие с кооперативните принципи

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

(открива се въз основа на Закон № 1/2005 за организацията и функционирането на кооперацията);

- Кооперативно земеделско стопанство от I-ва степен и II-ра степен - е автономна асоциация с неограничен брой членове, с променлив капитал, което упражнява икономическа, техническа и социална дейност в частния интерес на своите членове (открива се въз основа на Закон за кооперативното земеделско стопанство № 566/2004 с последващите изменения и допълнения).

Адреси на Дипломатическата мисия на Румъния в България и на публични и неправителствени организации, които могат да предоставят икономическа и търговска информация

ПОСОЛСТВО НА РУМЪНИЯ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Бул. „Михай Еминеску” № 4, 1111 София, България

Телефон: 359-2-9712858

Факс: 359-2-9733412

Електронна поща: sofia@mae.ro, <http://sofia.mae.ro/>

ОФИС НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ СЪВЕТНИК

Телефон/Факс: 359-2-9712478;

Факс: 359-2-9733412

Електронна поща: sofia.economic@mae.ro; radu.moldovan@dce.gov.ro

КОНСУЛСКИ ОТДЕЛ

Телефон: 359-2-9733510, Електронна поща: sofia.consul@mae.ro

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА МАЛКИ И СРЕДНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Площад „Света Неделя” № 1, 1000 София, България

Телефон: 359-2-9329216, 9805069

Факс: 359-2-9805869

Електронна поща: office@sme.government.bg, www.sme.government.bg

БЪЛГАРСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

ул. „Искър” № 9, 1058 София, България

Телефон: 359-2-9872631

Факс: 359-2-9873209

Електронна поща: bcci@bcci.bg, www.bcci.bg

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ЗА ИНВЕСТИЦИИ

ул. „Аксаков” № 31, София 1000, България

Телефон: (+359 2) 985-5500

Факс: (+359 2) 980-1320

Електронна поща: iba@investbg.government.bg,

<http://www.investbg.government.bg/en>

ДВУСТРАННА ТЪРГОВСКА КАМАРА БЪЛГАРИЯ - РУМЪНИЯ

ул. „Триадица” № 6, етаж 3, София 1000

Interreg
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Телефон: (+359 88) 8 256 123

Ул. „Аркулуй” № 21, етаж 3, Букурещ 7000

Телефон: +40 722 373 368

Електронна поща: info@bccbr.com, Интернет страница: www.bccbr.com

БЪЛГАРО-РУМЪНСКА ТЪРГОВСКО ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА

Ул. „Цар Фердинанд” № 3А, П.К. 69, 7000 Русе, България

Телефон: +359 82 826 308

Факс: +359 82 826 309

Електронна поща: office@brcci.eu

8. Земи на разположение за промишлени и земеделски инвестиции

Съгласно Българската конституция, чуждестранни физически и юридически лица не могат да придобиват права на собственост върху земя, а за тези от Европейския съюз ограничението е запазено до 2014 г.

Европейските граждани, които желаят да построят второ жилище, не са подложени на ограничението. Това ограничение не важи за българските компании с чуждестранно участие, независимо от процента на участие, като те могат да придобият пълна собственост върху земята, включително върху земеделските земи, а компанията трябва да бъде регистрирана съгласно българското законодателство.

За придобиване на материална собственост в граничните зони или в тези, които са важни за националната сигурност, е необходимо да се получи предварително разрешение от страна на Правителството.

Съгласно закона на инвестициите, могат да се възползват от облекчения само дружествата, които отговарят на следните условия:

- а) нови дружества, тези, които разширяват дейността си, или тези, които извършват фундаментални промени в производството;
- б) дружества, които извършват икономическа дейност в следните области:

I. индустриалния сектор: преработваща промишленост и производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници;

II. сектор на услугите: високотехнологични дейности, научноизследователска и развойна дейност, образование и медицински дейности;

- най-малко 80% от brutния приход на дружеството трябва да е от посочените по-горе дейности;

- най-малко 40% от приемливите разходи за инвестицията трябва да се финансират със собствени средства на инвеститора или негови заеми;

- инвестицията трябва да се поддържа най-малко 5 години;

- създадените работни места трябва да се поддържат най-малко 3 години;

- срокът на осъществяване на инвестицията не трябва да надвишава 3 години.

Interreg
ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Видът на инвестициите е разделен на два класа:

- клас А: 35-70 милиона лева (около 18-36 милиона евро)

- клас Б: 14-40 милиона лева (около 7-21 милиона евро)

Диференциацията се извършва в зависимост от местоположението на инвестицията, сектора на дейност и развиваната дейност.

Подробна информация може да бъде намерена на интернет страницата на Българската агенция за инвестиции www.investbg.government.bg, където се намира Ръководството на инвеститора.

Законодателство във връзка с покупко-продажбата на земи в Румъния

ЗАКОН № 17 от 7 март 2014 г. за някои мерки за уреждане на покупко-продажбата на земеделски земи, намиращи се извън регулация, и за изменение на Закон № 268/2001 за приватизация на търговски дружества, които управляват земи публична и частна собственост на държавата със земеделско предназначение, и откриване на Агенция на държавните имоти - <https://lege5.ro/Gratuit/qm4tenjyqu/legea-nr-17-2014-privind-unele-masuri-de-reglementare-a-vanzarii-cumpararii-terenurilor-agricole-situate-in-extravilan-si-de-modificare-a-legii-nr-268-2001-privind-privatizarea-societatilor-comerciale>

ЗАПОВЕД № 719 от 12 май 2014 г. на Министерство на земеделието и развитието на селските райони за одобряване на методологичните норми за прилагане на заглавие I от Закон № 17/2014 относно някои мерки за уреждане на покупко-продажбата на земеделски земи, намиращи се извън регулация, и за изменение на Закон № 268/2001 относно приватизация на търговски дружества, които управляват земи публична и частна собственост на държавата със земеделско предназначение, и откриване на Агенция на държавните имоти (Публикувана в бр. 401 на Държавен вестник на Румъния от 30 май 2014 г.) - <http://www.madr.ro/terenuri-agricole/legislatie/5-ordin-nr-719-din-12-mai-2014.html>

9. Сертифициране на биологични продукти

За да се получават и продават биологични продукти, които носят специфични етикети и буквени съкращения, производителите трябва да преминат през строг процес, който трябва да бъде следван съвсем точно през цялото време на проследяване на продукта.

По време на цялата верига за получаване на един биологичен продукт, операторите трябва постоянно да спазват правилата, които са определени в общностното и националното законодателството. Те трябва да подчинят дейността си на проверки, извършвани от проверяващи и сертифициращи

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

органи, с цел контрол на съответствието с разпоредбите на действащото законодателство по отношение на биологичното производство.

Стъпки, които трябва да бъдат преминати за получаване на сертифицирането:

- ✦ Избор (договаряне) на орган за контрол и сертифициране на биологичното съответствие;
- ✦ Регистрация на биологичната дейност (производство, преработка, търговия, износ/внос) в Окръжната земеделска дирекция (Отдел Биологично земеделие);
- ✦ Времетраенето на периода на преход (производство) - варира според вида на продукта;
- ✦ Извършване на обявените и необявените проверки от страна на договорения орган за сертифициране;
- ✦ Познаване и спазване на законовите правила за биологично сертифициране;
- ✦ Издаване на оправдателния документ за съответствие.

Националното буквено съкращение "ae" (Румъния), специфично за биологични продукти, заедно с общностното буквено съкращение, се използват за допълване на етикетирването, с цел идентифициране от страна на потребителите на продуктите, които са получени в съответствие с методите за биологично производство.

Прилагането на логото на ЕС върху предварително опаковани хранителни продукти е задължително, считано от 1 юли 2010 г. Неговото използване остава опционално за вносните продукти. Използването на общностното лого ЕС трябва да бъде придружено от обозначаване на мястото на производство на земеделските суровини. Това обозначение може да бъде под формата на „ЕС“, „извън ЕС“ и/или името на държавата-членка на ЕС или на държавата извън ЕС, където е придобит продуктът или неговите суровини. Общностното лого дава признание на биологично сертифицираните продукти в целия Европейски съюз.

Общностните правила, които регламентират биологичното земеделие, изискват фермата, която желае да прилага биологични методи, да премине през период на преход от най-малко две години, считано от посяването, за едногодишните култури и от 3 години за пасища, ливади и фуражни култури.

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Проверяващият орган може да удължи или съкрати този срок, в зависимост от историята на фермата, подкрепено от оправдателни документи. При никакви обстоятелства преходът на земеделските култури не може да се извърши за по-малко от година.

Проверяващи и сертифициращи органи в Румъния:

- ✦ ТД ЕКОЧЕРТ СРЛ (SC ECOCERT SRL)
- ✦ ТД ЕКОИНСПЕКТ СРЛ (SC ECOINSPECT SRL)
- ✦ БИОС С.Р.Л. (BIOS S.R.L.) ИТАЛИЯ - КЛОН РУМЪНИЯ
- ✦ АГРЕКО Р.Ф. ГЪОДЕРЦ ГМБХ (AGRECO R.F. GÖDERZ GMBH) ГЕРМАНИЯ - КЛОН РУМЪНИЯ
- ✦ БИОАГРИЧЕРТ ИТАЛИЯ СРЛ (BIOAGRICERT ITALIA SRL) - КЛОН РУМЪНИЯ
- ✦ АВСТРИЯ БИО ГАРАНТИ ГМБХ ЕНЦЕРСФЕЛД (AUSTRIA BIO GARANTIE GMBH ENZERSFELD) КЛОН БУКУРЕЩ
- ✦ ЧЕРТРОМ СРЛ (CERTROM SRL)
- ✦ ТД ЕКОРОИСЧЕРТ СРЛ (SC ECOROISCERT SRL)
- ✦ РУМЪНСКО ДВИЖЕНИЕ ЗА КАЧЕСТВО
- ✦ ЧЕРЕС ОРГАНИК ЧЕРТ СРЛ (CERES ORGANIC CERT SRL)
- ✦ БИОЧЕРТ ТРАДИЦИОНАЛ СРЛ (BIOCERT TRADITIONAL SRL)
- ✦ ТД СРАК ЧЕРТ СРЛ (SC SRAC CERT SRL)
- ✦ ТД ТЮФ АВСТРИЯ РУМЪНИЯ СРЛ (SC TUV AUSTRIA ROMANIA SRL)

Проверяващи и сертифициращи органи в България:

- ✦ БАЛКАН БИОСЕРТ ООД
- ✦ КЮ СЕРТИФИКЕЙШЪН АД (Q CERTIFICATION SPA)
- ✦ "CERES - CERTIFICATION OF ENVIRONMENTAL STANDARDS" Ltd
- ✦ БИОАГРИЧЕРТ ИТАЛИЯ БЪЛГАРИЯ ЕООД
- ✦ СГС БЪЛГАРИЯ ЕООД
- ✦ БУЛГАРКОНТРОЛА АД
- ✦ ТП АВСТРИЯ БИО ГАРАНТИ ГМБХ (TP AUSTRIA BIO GARANTIE GMBH)
- ✦ КОНТРОЛ ЮНИОН СЕРТИФИКЕЙШЪНС БВ (CONTROL UNION CERTIFICATIONS BV)
- ✦ "BCS ÖKO - GARANTIE GmbH"

10. Популяризиране и продажба на биологични земеделски и хранителни продукти

В Европейския съюз, включително в Румъния и България, най-широко използваните методи за комуникация са: консултацията и техническата помощ, програмите за професионално обучение, образованието и научните изследвания, инвестиционните субсидии за демонстрационни проекти, подкрепата за откриване на институционални структури и подобряването на тяхната дейност.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

За биологичното земеделие важни са и кампаниите за информиране и популяризиране, като тази, която се извършва на интернет сайта на Европейския съюз www.organic-farming.europa.eu, където Европейската комисия предоставя на разположение на заинтересованите граждани на държавите-членки на Европейския съюз информация на националния език, относно начина, по който биологичното земеделие допринася за опазването на природните ресурси, за биоразнообразието и благосъстоянието на животните, както и за развитието на селските райони. Този интернет сайт може да се използва като точка за достъп до всички аспекти по отношение на политиката на ЕС за биологичното земеделие и за изтегляне на информационни материали като брошури или листовки.

Значението на индивидуалните търговски канали е различно в държавите-членки. Специалистите са убедени, че там където се продават биологични продукти, предимно чрез супермаркетите, развитието и разпространението на пазара на тези стоки е (и ще остане) важен канал за популяризиране на биологичните продукти.

Директната продажба във всичките форми представлява най-важният канал за продажба на биологични продукти, както за потребителя, така и за земеделския производител.

Предимствата за потребителя са следните: намаляване на цените, закупуване на сезонни и пресни продукти, познаване на продуктите и на зоната на произход.

За производителя основните предимства са: ръст на печалбата, директна връзка с потребителите, нова роля на земеделския производител, популяризиране на местни продукти/сортове. Директните продажби и пазарите на земеделските производители са много важни в селските райони, особено в комбинация с агроекотуризма и местните ресторанти.

Продажбите на дребно на пазара на биологични продукти на ЕС се увеличиха с 54% между 2010 и 2015 г. Общата площ, предназначена за биологично земеделие в ЕС се е увеличила с 21% през същия период. Вносът на биологични продукти се е увеличил с 32% между 2012 и 2015 г.

Ниската цена на земеделските продукти и високите разноски за дистрибуция, включително при биологичното земеделие, карат земеделските производители да търсят нови решения за запазване на тяхната икономическа жизнеспособност. При производителя стига само малка част от крайната цена на един биологичен продукт, платен от потребителя. По-голямата част от цената на един земеделски и хранителен продукт се инкасира от дистрибутора и от търговеца на дребно. В този контекст, директният контакт между потребителя и производителя (земеделския производител) представлява значително предимство за двете страни, по отношение на цената, взаимната обмяна на знания и подобряването на културното равнище. Създаването на тази

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

перспектива е съществена стъпка за развитието на биологичното земеделие като иновативно земеделие и модел за устойчиво развитие.

Участието в национални и международни изложения предоставя, също така, отлични възможности за бизнес, като някои от най-представителните панаири за националните и европейските биологични земеделски производители са представени по-долу:

В Румъния

- ✓ IndAgra Food&Drink в последното десетдневие на месец май - <http://www.indagra-food.ro>
- ✓ IndAgra Farm във втората част на месец октомври - <http://www.indagra-farm.ro>
- ✓ AGRARIA в началото на месец май - <http://www.agraria.info.ro>
- ✓ ExpoAgroUtil в първото десетдневие на месец юни <http://www.expoconstanta.ro/expozitii/EXPOAGROUTIL/14>
- ✓ Agro Oltenia, намиращ се на второ издание, организиран от Кметството на Община Крайова
- ✓ Панаир пчеларство Крайова, организиран от Община Крайова, Пчеларник БИА и Окръжен съвет Долж през януари.

В България, според наличната информация на интернет сайтовете на Българската търговско промишлена палата и Българо - румънската търговско промишлена палата се организира ежегодно от 2010 година, съответно 2014 г., три специализирани събития:

- ✓ Панаир пчеларство в град Плевен;
- ✓ Енеко - международно изложение за енергетика и екология в град Пловдив;
- ✓ АГРА в град Пловдив.

Международни

- ✓ International trade show for organic products, септември 2018 г. - <https://natexpo.com/en/>
- ✓ International ORGANIC EXPO - 30 август - 01 септември 2018 г. - <https://organic-expo.jp/en/index.php>
- ✓ BIOFACH - World's Leading Trade Fair for Organic Food <https://www.biofach.de/en>

Пазар и нови технологии в биологичното земеделие

Доставката на биологични храни е специфична дейност, наложена от потребителя, като обикновените потребители на биологични храни изискват повече прозрачност и справедливост по отношение на всички части на дистрибуторската верига. Често срещан девиз е: купувай местни, биологични продукти и правилно приготвени.

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Проследимостта и прозрачността са основни маркетингови инструменти за биологичните продукти. В Европейския съюз, съгласно Регламент 178/2002, считано от 01 януари 2005 г. проследяването на хранителната система е задължително.

Продажбата на „проследения“ агропромишлен продукт се характеризира с доставяне на информацията, която е получена по време на проучванията за проследимост, ефективно съобщаване на данните за проследимост и всяка друга информация по отношение на продукта. По този начин цялата информация, която е събрана от производителя, е достъпна и за потребителя и, евентуално, за дистрибутора. Технологичните инструменти, които са използвани за оползотворяване на услугата, могат да се базират на използването на портал за навигация в Интернет чрез система за търсене, която може да информира потребителите, като ги поставя нащрек по отношение на продуктите, които желаят да закупят. Потребителят може да „хвърли“ един поглед на производителя на продукта, който ще постави на масата.

11. Източници на финансиране и консултация в областта на биологичното земеделие

Тези, които се интересуват от бизнес и печалби, са научили вече, че основното правило за успешен бизнес е да отговарят на някои нужди на потребителя и да запълнят една празнина на пазара. Модерният и информиран потребител изисква висококачествени хранителни продукти с автентичен вкус, хранителни ползи и положителни здравословни ефекти. По-голямата част от земеделците, които са специализирани в производството на биологични продукти, продават продуктите си за износ без затруднения. В едно общество, което е отровено с "Е-та", добавки и консерванти, БИО продуктите започват да се разглеждат като необходимост.

Въпреки че на местно и национално ниво румънските и българските земеделски производители нямат достатъчно развит пазар за продажба, според статистиката потреблението на органични продукти е под 10%, докато около 80% от общия брой биологични продукти се изнасят ежегодно, особено в Германия, Австрия и Белгия.

Чрез консултантските услуги, предоставени от Министерството на земеделието заедно с подчинените институции: Окръжните земеделски камари (ОЗК) - подчинени на Окръжните съвети; Местните земеделски консултантски центрове (МЗКЦ); Агенцията за финансиране на инвестициите в селските райони подкрепят земеделските производители за достъп до европейски фондове и други начини за вътрешно и външно финансиране, на дребните земеделски производители и физическите лица или земеделските асоциации, които желаят да преминават към биологично земеделие.

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Освен Министерството на земеделието с цел писане, внедряване и наблюдение има създадена и частна среда, представена от консултантски фирми, неправителствени организации, асоциации: Идеа Перпетуа (Idea Perpetua), Зефир Медия Консулт СРЛ (Zephyr Media Consult SRL), ТД ТОТАЛ ПАН КОНСУЛТ СРЛ (SC TOTAL PAN CONSULT SRL), ЕУРОКОНСУЛТ МОЛ СРЛ (EUROCONSULT MALL SRL), Сдружение Ксандер Девелопмънт (Xander Development), ОФИС КОНСУЛТАЦИЯ КАРМЕН ЧОБАНУ И СЪДРУЖНИЦИ СРЛ (BIROU CONSULTANTA CARMEN CIOBANU SI ASOCIATII SRL), Асоциация за местно икономическо развитие, „Foundation for Organic Agriculture Bioselena, Bulgarian Association for Bio-Products and Organic-Farming, NSF International“.

Както сега, така и в бъдеще, земеделските производители, които се насочват към биологичното земеделие се ползват и ще се възползват от субсидии за производството и от програми, които финансират развитието на биологични ферми.

Румъния получава 26,1 милиарда евро чрез пет структурни фонда: Кохезионния, за Регионално развитие, Социалния, за Околната среда и за Развитие на селските райони. В допълнение на Кохезионната и Общата земеделска политика, фондовете ще бъдат управлявани и въз основа на Политиката за териториално сътрудничество, в рамките на която ще имаме оперативни програми за сътрудничество с Унгария и България.

Кандидатът за европейски фондове трябва да има форма на организация, която да съответства на законодателството:

- Оторизирани физически лица;
- Индивидуални предприятия;
- Асоциации и Кооперативни стопанства;
- ООД-та;
- Микропредприятия между 1 и 9 служители;
- Земеделски дружества.

Първата стъпка, която трябва да направи лице, което желае да получи европейски пари за бизнеса си, е да прегледа програмите от европейски фондове, за да реши къде може да се включи своят проект. След това е необходимо да прочете Ръководството за кандидатстване, което съдържа всички стъпки и документи, необходими за всяка подмярка. В зависимост от дела на безвъзмездното финансиране, предоставено по проекта, кандидатът трябва да идентифицира допълнителни източници на финансиране, които да му позволят да покрие собствения принос. Следва самото съставяне на проекта, изготвяне на досието с изискваната от властите документация и подаване на документите в определения срок. От този момент се включват властите, които оценяват исканията за финансиране, правят селекция, определят съответстващия резултат за всеки проект и решават кои от кандидатите са допустими. Последната стъпка е подписването на договора за финансиране,

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

след което започва прилагането на практика, тоест самото провеждане на бизнеса.

Европейският съюз ще въведе нов набор от опростени и хармонизирани разпоредби, които ще позволи по-бърз растеж на биологичното земеделие. Основните разпоредби се отнасят до по-стриктни разпоредби във веригата за снабдяване, нови правила за борба със замърсяването с пестициди и спазване на европейските стандарти за храните, които се внасят от страни извън ЕС.

Финансирането от ЕС за развитие на селските райони се основава на програми, които са одобрени от Европейската комисия, за развитие на селските райони на всяка държава за периода 2014-2020 г. Съгласно новата Обща земеделска политика, голяма част от финансирането от ЕС се насочва към биологичното земеделие като фактор за икономически растеж.

Плановите за развитие на селските райони на Румъния и България, които са одобрени от Европейската комисия, разкриват подобни цели и приоритети:

- Преструктуриране и увеличаване на жизнеспособността на земеделските стопанства;
- Създаване на работни места, подобряване на инфраструктурата и услугите с цел подобрене на качеството в селските райони;
- Опазване на екосистемите и устойчиво управление на природните ресурси и борба с климатичните промени.

В Румъния се финансират 14 мерки за развитие на стойност 9.363 милиарда евро. В България се финансират 17 мерки за развитие на селските райони и една програма, предназначена за дребни земеделски производители.

Румъния

Считано от 1 март 2018 г., чрез единната молба за плащане, земеделските производители могат да имат достъп до европейски фондове въз основа на откриване на някои ангажменти в рамките на агроекологичните и климатичните мерки (Мярка 10), биологичното земеделие (Мярка 11) и за зоните, които срещат затруднения с природни ограничения (Мярка 13), като те са въведени в Румъния, считано от 2015 година.

За екологичните и климатичните мерки, приложими за земеделски земи и за животински единици (ЖЕ), се отпускат значителни финансови средства през програмния период 2014 - 2020 г., като сумата на разположение за тези мерки е около 2.629 милиарда евро (Мярка 10 - 1.072 милиарда евро, Мярка 11 - 236 милиона евро, Мярка 13 - 1.321 милиарда евро).

Мярка 11 - Биологичното земеделие има за цел да финансира две направления/подмерки:

- Подмярка 11.1 - подкрепа за преход към практиките и методите на биологичното земеделие;

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- Подмярка 11.2 - подкрепа за запазване на практиките и методите за биологично земеделие.

Като нов елемент към Мярка 11 - Биологично земеделие, считано от 2018 година Министерството на земеделието и развитието на селските райони е изменило начина на прилагане и предоставената подкрепа в рамките на двата варианта на Пакет 6 - постоянни пасища, както за периода на преход, така и за периода на запазване на практиките за биологично земеделие, по следния начин:

- **вариант 6.1** е предназначен за земеделски производители, които практикуват биологично земеделие и нямат ангажименти за въвеждане на агроекологични и климатични мерки (Мярка 10), като се прилага на национално ниво в зони с постоянни пасища и размерът на плащанията е:
  - 143 евро/ха/година за периода на преход към биологичното земеделие;
  - 129 евро/ха/година за периода на запазване на специфичните практики на биологичното земеделие.
- **вариант 6.2** е предназначен за земеделски производители, които практикуват биологично земеделие и които имат ангажименти за въвеждане на агроекологични и климатични мерки (Мярка 10), като се прилага в допустими зони на приложими пакети върху постоянни пасища (P1, P2, P3, P6, P9.2, P11.2) и размерът на плащанията е:
  - 39 евро/ха/година за периода на преход към биологичното земеделие;
  - 73 евро/ха/година за периода на запазване на специфичните практики на биологичното земеделие.

Земеделските производители трябва да спазват както ангажиментите за въвеждане на агроекологични и климатични мерки, така и тези за биологично земеделие. По този начин, в зависимост от комбинацията от използвани пакети, размерът на кумулативните плащания може да бъде между 119 и 449 евро/ха/година за периода на преход и между 153 и 483 евро/ха/година за периода на запазване на практиките за биологично земеделие.

Мярка 1 - „Действия за трансфер на знания и действия по осведомяване” - общата цел е повишаване на конкурентоспособността, ефективно използване на иновационни ресурси и технологии и процеси, подобряване на постиженията

Мярка 2 - Консултантски услуги - повишаване на конкурентоспособността чрез развитие на човешкия капитал

Мярка 4 - Инвестиране в физически дейности

Мярка 6 - Развитие на стопанства и предприятия:

- **Подмярка 6.1** - Стартова помощ за млади земеделски производители (Увеличаване на броя на младите земеделски производители, които започват за първи път земеделска дейност в качеството на началници/ръководители на

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

стопанство, като се насърчават да станат конкурентоспособни, да се сдружават, да участват в интегрирани хранителни вериги)

- *Подмярка 6.2* - Стартова помощ за неземеделски дейности (Създаване на нови неземеделски дейности, особено за дребни земеделски производители или за членове на техните семейства и, като цяло, за малки предприемачи от селските райони).

- *Подмярка 6.3* - Подкрепа за развитие на малки ферми (подкрепяне на инвестициите с цел повишаване на конкурентоспособността на земеделските стопанства чрез осигуряване на съоръжения и производително оборудване спрямо текущата земеделска структура, както и инвестиции за модернизация на фермата (особено на тези със среден размер и сдружаване на малки и средни ферми), и подобряване на качеството на дълготрайните активи. Отпускат се безвъзмездно 15.000 евро.

- *Подмярка 6.4* - Инвестиции за създаване и развитие на неземеделски дейности (подкрепа за микропредприятия и малки предприятия в селските райони, които създават или развиват свои неземеделски дейности в селските райони).

Мярка 16 - Сътрудничество и подкрепа с цел улесняване на сътрудничеството между участниците в развитието на селските райони, за да им се помогне да преодолеят и уредят типичните проблеми от социално-икономическо естество, свързани с развитието на бизнеса и осигуряването на услуги в селските райони.

- *Подмярка 16.4* - Сътрудничество между участниците в агро-хранителния сектор, включително овощния сектор, за да продават продуктите от късите вериги на доставки и за улесняване на използването на новаторски методи за продажба на продуктите и привличане на нови категории потребители.

България

Биологичното земеделие се счита за икономически приоритет в България, като бюджетът е пет пъти по-голям спрямо предходната финансова година, като се осигуряват:

- Плащанията за земеделска площ на хектар, на която са приложени методи за биологично засаждане
- Плащанията, извършени за пчелните семейства, за които са приложени методи за биологично пчеларство
- Плащанията за животински единици на хектар за животните, които се държат свободно в биологични пасища и се хранят с биологични фуражи. Наредба 11 от февруари 2015 г. за прилагане на **Мярка 11** „Биологично земеделие - Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.“ предвижда плащания за преминаване към биологично земеделие и за поддържане на биологично земеделие за следните направления:

Interreg

www.interregrobg.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

- Биологично растениевъдство;
- Биологично пчеларство;
- Биологично животновъдство.

Максималният размер на годишното плащане съгласно Регламент (ЕС) № 1305/2015 предвижда:

- 600 евро/ха за едногодишни култури,
- 900 евро/ха за специализирани многогодишни култури,
- 450 евро/ха за друг начин на земеползване.

Не се предоставя плащане по настоящата мярка за земеделските производители, които оставят земите необработени.

Мярка 1 - Трансфер на знания финансира:

- Безплатни курсове за обучение и семинари за земеделци и лесовъди;
- Подпомагане за организиране на демонстрационни дейности и за инвестиции с цел закупуване на машини и ново оборудване за демонстрационни дейности;
- Посещения на земеделски и горски стопанства с цел споделяне на най-добрите екологични практики.

Мярка 2 - Консултантски услуги, управленски услуги за земеделски ферми финансира:

- Консултантски услуги за бенефициентите на директни плащания - за кръстосано спазване, зелени плащания;
- Бенефициенти на мерките за развитие на селските райони - прилагане на мерките за младите земеделски производители, които започват бизнес за неземеделски дейности, организации на производители, агроекология, биологично земеделие;
- Обучение/консултантски услуги относно новото европейско и национално законодателство, иновациите, практиките, съществуващите резултати от научните изследвания.

Мярка 16 - Сътрудничество, подкрепа за следните дейности:

- Сформиране и функциониране на Оперативната група в рамките на Европейското партньорство за иновации (ЕПИ);
- Нови кълъстерни проекти;
- Късите вериги на доставки и местните пазари.

Друго финансиране за Румъния и България

- Проектът KATANA - европейски бизнес акселератор, финансиран от ЕС, подпомага земеделските производители, които искат да подобрят техните екологични процеси чрез използване на информационните технологии (www.katanaproject.eu)
- Програма "Хоризонт 2020" - подкрепа за иновативни МСП в биотехнологичния сектор (за намаляване на разликата между лабораторията и пазара), на

Interreg

www.interregrob.eu

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

иновационния потенциал на МСП в областта на земеделието, горското стопанство, агро-хранителния сектор и биопромишлеността.

12. Бизнес идеи в областта на биологичното земеделие

Отглеждането на зеленчуци по биологичен начин е изключително печеливш бизнес, който е силно подкрепен на ниво ЕС. Това е жизнеспособен бизнес с големи шансове за успех, като се взема предвид климата и плодородните почви от двата окръга. Това е най-подходящият бизнес за семейство, което притежава един хектар земеделска земя. Печалбите са гарантирани, тъй като търсенето на органични зеленчуци се увеличава.

За тези, които не притежават много големи земеделски площи, овощните дървета имат добра приспособимост към различните условия на околната среда и имат предимството, че са подходящи за всяка климатична зона. Имат минимални нужди, а тяхната производителност се увеличава. В сравнение с останалите плодове, които изискват самостоятелна площ и специални, старателни грижи, овощните дървета могат да се засаждат и в близост до други култури, без да се засягат растежа и качеството им.

Една от тенденциите в последните години е консумацията на екологично произведени плодове и сокове. Облепихата (раkitник) е призната за високото съдържание на витамин С, три пъти повече от цитрусовите плодове. Също така, облепихата предпазва кожата и я възстановява чрез съдържанието на комплекс от витамини А, В1, В2, С, Е и К. Облепихата дава първото сериозно производство три години след засаждането.

Растението Годжи Бери е особено интересно за земеделските производители, дори за тези, които не притежават много големи земеделски площи. Наречен също така и плод на дълголетие, Годжи Бери е признават в световен мащаб за високото съдържание на антиоксиданти, както и на витамини А, В, фибри и бета каротин. Въпреки че оползотворяването на местно ниво е доста ниско, може да се изнася, като има търсене от ЕС на големи количества на цена от около 10-15 евро/кг за пресен плод.

С малка градина и сериозна документация на тема билки, едно семейство от селските райони може да развие изключително печеливш бизнес с природни чайове. Това е една от идеите за бизнес в селата с най-ниски първоначални разходи.

За малките собственици на земеделски земи, лавандулата е идеална култура, която, както е известно, се използва за медицински цели от векове - това растение може да премахва мигрени или безсъние. Също така, лавандулата се използва успешно в козметичната индустрия.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

ИНВЕСТИРАМЕ ВЪВ ВАШЕТО БЪДЕЩЕ!

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Използвана литература:

Наръчник за биологично земеделие (Йон ТОНЧА, Енуца СИМИОН, Джорджета ЙОНИЦА-НИЦУ, Даниела АЛЕКСАНДРЕСКУ, Владимир Адриан ТОНЧА)
TRENDS IN ORGANIC FARMING DEVELOPMENT IN BULGARIA: APPLYING CIRCULAR ECONOMY PRINCIPLES TO SUSTAINABLE RURAL DEVELOPMENT (Димитър К. Димитров, Марияна Иванова)

Министерство на земеделието, храните и горите в България -

<http://www.mzh.government.bg/>

Министерство на земеделието и развитието на селските райони -

<http://www.madr.ro/agricultura-ecologica.html>

Агенция за плащания и интервенции в областта на земеделието -

www.apia.org.ro

Агенция за финансиране на селските инвестиции - www.afir.info

Статистически данни:

Национален статистически институт на Румъния - <http://www.insse.ro>

Национален статистически институт на България - <http://www.nsi.bg>

www.stiriagricole.ro

<http://agroinfo.dabu-edu.org>

https://ec.europa.eu/agriculture/organic/index_ro

<https://platferma.ro>

<http://www.finantariagricole.ro>

<https://www.euractiv.ro/>

<http://projects.ifes.es/pdfs/eco/ara3.pd>

BIO VIRT INC

Interreg

www.interregrobgu.eu

**MIȘCAREA ROMÂNĂ PENTRU CALITATE
РУМЪНСКО ДВИЖЕНИЕ ЗА КАЧЕСТВО**

Адрес: ул. Парулуй №8, гр. Крайова, окръг Долж

Телефон: +40351/451.047; Факс: +40251/545.553

E-mail: mrco@rdscv.ro, office@mrco.ro

Инвестираме във вашето бъдеще!

Проект "Трансграничен виртуален инкубатор за насърчване на заетостта в областта на земеделието, обработката на биопродукти и свързани услуги" е съфинансиран от Европейския съюз чрез Европейския фонд за регионално развитие по

Програма Interreg V-A Румъния-България

Издател на материала: MIȘCAREA ROMÂNĂ PENTRU CALITATE

РУМЪНСКО ДВИЖЕНИЕ ЗА КАЧЕСТВО

Дата на публикуване: Май 2018

Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския Съюз.